

STORTINGET

Innst. 255 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:86 S (2020–2021)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ole André Myhrvold, Sandra Borch, Bengt Fasteraune, Heidi Greni, Emilie Enger Mehl og Nils T. Bjørke om mer effektiv skadefelling av store rovdyr

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag som innebærer at det i Norge blir lovlig å trene egnede hunder til skadefelling av ulv ved hjelp av metoden løs, på drevet halsende hund.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at dispensasjonsmyndigheten knyttet til metoder ved skadefelling gis av samme myndighet som gjør vedtak om skadefelling.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egnede virkemidler som gjør skadefelling av rovvilt mer effektivt og enhetlig.
4. Stortinget ber regjeringen legge fram en sak for Stortinget om mer effektivt uttak av bjørn som gjør skade på beitedyr, hvor regjeringen identifiserer hindre for effektivt uttak og foreslår virkemidler som sikrer at skadevoldende bjørn effektivt blir tatt ut i beiteprioriterte områder.
5. Stortinget ber regjeringen iverksette et kompetanseoverføringsprosjekt for at de metodene og de erfaringene som er gjort av skadefellingslagene i Nord-Østerdal og Engerdal, blir overført til skade-

fellingslag andre steder i landet. Det bør utarbeides et kursopplegg og etableres et permanent nettverk som sikrer overføring av kunnskap og kompetanse.

6. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan virkemidler knyttet til skadefelling også kan bidra til å gjøre lisensfelling mer effektiv.
7. Stortinget ber regjeringen legge fram en sak for Stortinget om hvordan nye tekniske hjelpemidler kan effektivisere felling av rovvilt i Norge. Tekniske hjelpemidler som drone, scooter, helikopter, lys, termiske apparater osv. skal vurderes i den forbindelse.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Espen Barth Eide, Ruth Grung, Else-May Norderhus og Runar Sjøstad, fra Høyre, Liv Kari Eskeland, Stefan Heggelund, Aase Simonsen og Lene Westgaard-Halle, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Gisle Meininger Saudland, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Ole André Myhrvold, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Venstre, lederen Ketil Kjenseth, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, og fra Miljøpartiet De Grønne, Kristoffer Robin Haug, viser til representantforslaget i Dokument 8:86 S (2020–2021) om mer effektiv skadefelling av store rovdyr.

Komiteen mener det er svært viktig med en effektiv skadefelling av store rovdyr, sammen med en velfungerende rovdyrforvaltning som følger opp føringene fra Stortinget, naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen. Den todelte målsettingen skal ivareta både beitenæring og rovvilt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet, viser til at tallet på sau og lam i utmarksbeite har holdt seg noenlunde stabilt, og tapstallet har gått dramatisk ned. Det går omtrent to millioner sau og lam på utmarksbeite i Norge, og tapstallene går ned. Tapstallene til bjørn likeså, mens det samme imidlertid ikke gjelder for tamrein, hvor tapstallene har holdt seg stabile. Flertallet viser til at det årlig skytes rundt 200 store rovdyr i Norge.

Komiteen mener det er viktig å skille mellom lisensfelling og skadefelling. Stortinget har vært tydelige på at lisens- og kvotefelling utført av vanlige jegere skal være hovedvirkemiddelet for regulering av rovviltbestanden. Skadefelling handler derimot om å ta ut individer som gjør skade.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, vil likevel understreke viktigheten av at riktige grep for å sikre regulering av bestandene tas løpende, og at de nylige vedtatte virkemidlene for lisensfelling av jerv i så måte er viktige.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener at dette etter alt å dømme vil gjøre bestandsreguleringen av jerv fremover mer effektiv.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringens styrkede innsats på rovdyrfeltet de siste årene, hvor også videreutvikling av de ulike metodene for felling tar sikte på en mest mulig effektiv felling. Regjeringen har blant annet endret nettopp regelverket som sikrer dette, styrket veiledningen på feltet og styrket bemanningen i Statens naturoppsyn. Den todelte målsettingen har blitt bedre ivaretatt under denne regjeringen enn på mange år, noe som også bekreftes av Riksrevisjonens revisjon av rovviltforvaltningen, der de påpekte at den tradisjonelle beitenæringen er livskraftig nasjonalt. Tallet på sau og lam på utmarksbeite holder seg noenlunde stabilt, selv om tørkesommeren 2018 medførte reduksjon. Vi må likevel følge utfordringene knyttet til tamreinen tett.

Disse medlemmer mener det er viktig og riktig å hele tiden bruke de beste metodene for skadefelling av store rovdyr, og løpende følge utviklingen på feltet slik at de riktige grepene tas på riktig tidspunkt. Så langt er

disse medlemmer svært fornøyde med at regjeringen har jobbet godt med nettopp metodebruken på feltet, og at de nye virkemidlene nå er tatt i bruk. Denne måten å jobbe på er viktig for å sikre legitimiteten hos beitenæringen og for å sikre en god forvaltning av de truede rovdyrene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener at den rovviltpolitikken som regjeringen har ført gjennom snart åtte år, har feilet helt grunnleggende på sentrale områder.

Disse medlemmer viser til at bestanden for jerv og ulv er langt større enn det som følger av Stortingets bestandsmål. Disse medlemmer viser videre til at bønder opplever at rovvilt får herje i beiteprioriterte områder, noe som åpenbart er i strid med den todelte målsettingen for rovviltpolitikken. Helt grunnleggende for den todelte målsettingen er forutsetningen om at det ikke skal være rovdyr som representerer skadepotensial i prioriterte beiteområder. Disse medlemmer vil påpeke at det er spesielt store problemer knyttet til bjørnebestanden i områder hvor det drives aktivt utmarksbeite.

Disse medlemmer vil, slik disse medlemmer har gjort ved en rekke anledninger, understreke at Stortingets rovviltforlik fra 2004 og 2011 er bygget på en todelt målsetting. Dette innebærer, slik disse medlemmer ser det, at hensynet til bærekraftige bestander av de store rovviltartene ikke skal utelukke fortsatt aktiv og allsidig bruk av utmarksressursene og levende lokalsamfunn. Siste del innebærer at det må føres en rovviltpolitikk som reduserer rovviltskadene, demper konflikter og motvirker utrygghet for dem som er mest berørt.

Skadefelling

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet vil påpeke at målet med skadefelling er å ta ut rovdyr som gjør skade i beiteområder, og at dette gjøres så raskt som mulig slik at dyrelidelser unngås. I tillegg vil disse medlemmer understreke at det også er et viktig moment at det oppleves som en stor påkjenning for beitebrukerne når skadegjørende rovdyr får ferdes i beiteområder over lengre tid. Effektiv skadefelling er også et helt sentralt virkemiddel for å sikre beitenæringa forutsigbare vilkår.

Det har lenge vært vanskelig å lykkes med skadefelling i beitesesongen. Disse medlemmer forstår det slik at dette blant annet skyldes at vegetasjonen gir bedre skjul for rovdyrene om sommeren, og at det er vanskelig å finne spor på barmark.

Disse medlemmer vil vise til at skadefelling i dag er strengt regulert. Ved skadefelling skal det i utgangspunktet brukes ordinære jaktmetoder. Den enkelte deltaker i skadefellingslaget må forholde seg til naturmangfoldloven, rovviltforskriften, viltloven og for-

skrift om utøvelse av jakt, felling og fangst. Dersom andre metoder skal anvendes, eksempelvis bruk av helikopter, snøskuter, ATV osv., må dette være særskilt bestemt av den myndighet som har fattet vedtak om skadefelling. Men statsforvalterne og Miljødirektoratet kan for eksempel ikke dispensere fra hundelovens bestemmelse eller fra motorferdsellovens regler. I slike tilfeller må tillatelse/dispensasjon innhentes fra kommunen. Dette bidrar etter disse medlemmers mening til at verdifull tid knyttet til fellingsoppdrag går med til å innhente aktuelle tillatelser og dispensasjoner.

Skadefelling med drivende hund

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet vil peke på at det i Sverige er tillatt å benytte løs, på drevet halsende hund under lisensjakt, mens denne jaktformen er forbudt i Norge. Dette gjør at skadefellingslagene ikke har mulighet til å trene opp denne type jakthunder i Norge og dermed stiller med dårligere forutsetninger under tidskriske oppdrag enn det som er nødvendig.

Disse medlemmer vil vise til at skadefellingslagene i Nord-Østerdal og Engerdal gjennom et eget prosjekt har høstet svært gode erfaringer med å effektivisere skadefelling. Prosjektet inkluderer organisering, kommunikasjon, digitale verktøy og opptrening av hunder. Bruk av løs, på drevet halsende hund ved skadefelling av ulv har, etter det disse medlemmer får opplyst, redusert jegerens tidsbruk kraftig.

Disse medlemmer viser til at det er en svensk hund av rasen American Foxhound skadefellingslagene i Nord-Østerdal og Engerdal har fått leie til bruk på skadefellingsoppdragene. Denne hunden er trent i Sverige og har vist gode resultater. Mens skadefellingslaget tidligere brukte 2 500–3 000 arbeidstimer på å felle en ulv, er tiden nå redusert til om lag 200 arbeidstimer. Resultatet har vist seg svært oppløftende med tanke på den overordnede målsettingen om å hindre dyrelidelser. Disse medlemmer vil understreke at det, i tillegg til de nevnte fordelene som beskrevet, er slik at staten faktisk sparer penger på at hvert enkelt skadefellingsoppdrag kan gjennomføres med færre arbeidstimer, og at erstatningsutbetalingene for rovdyrdrepte beitedyr reduseres betydelig. Disse medlemmer mener at dette er et enkelt bidrag som kan løse deler av det som er en sammensatt, vanskelig og tilbakevendende situasjon. Disse medlemmer mener at tillatelse til å bruke en slik type hund burde kunne gis på bakgrunn av de dokumenterte og positive resultatene man har både fra Sverige og fra nevnte prosjekt i Nord-Østerdal og Engerdal.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag som innebærer at det i Norge blir lovlig å trene egnede hun-

der til skadefelling av ulv ved hjelp av metoden løs, på drevet halsende hund.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at dispensasjonsmyndigheten knyttet til metoder ved skadefelling gis av samme myndighet som gjør vedtak om skadefelling.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egnede virkemidler som gjør skadefelling av rovvilt mer effektivt og enhetlig.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en sak for Stortinget om mer effektivt uttak av bjørn som gjør skade på beitedyr, hvor regjeringen identifiserer hindre for effektivt uttak og foreslår virkemidler som sikrer at skadevoldende bjørn effektivt blir tatt ut i beiteprioriterte områder.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen iverksette et kompetanseoverføringsprosjekt for at de metodene og de erfaringene som er gjort av skadefellingslagene i Nord-Østerdal og Engerdal, blir overført til skadefellingslag andre steder i landet. Det bør utarbeides et kursopplegg og etableres et permanent nettverk som sikrer overføring av kunnskap og kompetanse.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan virkemidler knyttet til skadefelling også kan bidra til å gjøre lisensfelling mer effektiv.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en sak for Stortinget om hvordan nye tekniske hjelpemidler kan effektivisere felling av rovvilt i Norge. Tekniske hjelpemidler som drone, scooter, helikopter, lys, termiske apparater osv. skal vurderes i den forbindelse.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egne virkemidler som gjør skadefelling av rovvilt mer effektivt og enhetlig.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen iverksette et kompetanseoverføringsprosjekt for at de metodene og de erfaringene som er gjort av skadefellingslagene i Nord-Østerdal og Engerdal, blir overført til skadefellingslag andre steder i landet. Det bør utarbeides et kursopplegg og etableres et permanent nettverk som sikrer overføring av kunnskap og kompetanse.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan virkemidler knyttet til skadefelling også kan bidra til å gjøre lisensfelling mer effektiv.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag som innebærer at det i Norge blir lovlig å trene egnede hunder til skadefelling av ulv ved hjelp av metoden løs, på drevet halsende hund.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sørge for at dispensasjonsmyndigheten knyttet til metoder ved skadefelling

gis av samme myndighet som gjør vedtak om skadefelling.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen legge fram en sak for Stortinget om mer effektivt uttak av bjørn som gjør skade på beitedyr, hvor regjeringen identifiserer hindre for effektivt uttak og foreslår virkemidler som sikrer at skadevoldende bjørn effektivt blir tatt ut i beiteprioriterte områder.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen legge fram en sak for Stortinget om hvordan nye tekniske hjelpemidler kan effektivisere felling av rovvilt i Norge. Tekniske hjelpemidler som drone, scooter, helikopter, lys, termiske apparater osv. skal vurderes i den forbindelse.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:86 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ole André Myhrvold, Sandra Borch, Bengt Fasteraune, Heidi Greni, Emilie Enger Mehl og Nils T. Bjørke om mer effektiv skadefelling av store rovdyr – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 23. februar 2021

Ketil Kjenseth

leder

Lene Westgaard-Halle

ordfører